

Wees aandachtig!

Ilse Geerinck

Startdag VLOR 'Spots op onderwijs'

Woensdag 18 september 2019

Kerntaak van onderwijs?

“Hoewel men dat tegenwoordig niet schijnt te weten, is het *vormen van het vermogen tot aandacht* het ware en bijna uitsluitende doel van alle studie. (...) Alle studie die een beroep doet op het vermogen tot aandacht, is van belang op grond van dezelfde overwegingen en bijna nooit zonder onderscheid.”

(Weil, 2014, *Wachten op God*, p. 73)

“Men moet dus studeren zonder het geringste verlangen naar goede cijfers of een goed examen, zonder rekening te houden met voorkeur of natuurlijke begaafdheid, zich op alle vakken met gelijke aandacht toeleggen, in het besef dat dit alles gedienschtig is om die aandacht te vormen (...).”

(Weil, 2014, *Wachten op God*, p. 75)

“We moeten onszelf en onze leerlingen dwingen om met de nodige volharding en intense aandacht ieder mislukt schoolwerk te bekijken “om te ervaren dat hoe middelmatig en onvoldoende het is, en daarbij moeten we, zonder te zoeken naar verontschuldiging, al onze fouten en alle verbeteringen door de leraar onder ogen zien, teneinde te trachten de oorzaak van ons falen te achterhalen.”

(Weil, 2014, *Wachten op God*, p. 76)

Hoe omgaan met de verschillen tussen leerlingen?

In de school als een artificiële plek van gelijkheid worden kinderen even los gekoppeld van hun identiteit (en diversiteit) door hen in verbinding te brengen met en de aandacht te vestigen op voorwerpen die een gedeelde wereld kunnen scheppen. Zonder wereld, zouden we immers 'over elkaar struikelen' en elkaar niets te zeggen hebben.

Uitdaging voor het onderwijsbeleid?

Welke tussenkomsten zijn nodig om onderwijs te laten verschijnen als een 'zuivere zaak'? Wat is er nodig opdat die complexiteit niet onmiddellijk wordt gevat of gereduceerd tot een 'probleem' doch als een kwestie dat onze zorg vraagt? Deze instrumentele visie op onderwijs en haar 'hoe-vragen hebben vandaag geleid tot een beleid waar onderhandeld wordt over oplossingen, en compromissen zijn gesmeed over de aanpak.

Ze hebben mijn inziens niet geleid tot een deliberatie over de zaak zelf, namelijk over de vraag 'wat is onderwijs'?